

Wiadomości Botaniczne 59(3/4): 127–131, 2015

**KONFERENCJA NAUKOWA
„INTERGLACJAŁ EEMSKI – ROŚLINNOŚĆ
I KLIMAT. PAMIĘCI PROF. DR HAB.
KAZIMIERY MAMAKOWEJ” (KRAKÓW,
POLSKA, 20 LUTEGO 2015)**

**Scientific Conference ‘Eemian Interglacial
– vegetation and climate. In memory
of Professor Kazimiera Mamakowa’
(Kraków, Poland, 20 February 2015)**

W ramach spotkań Sekcji Paleobotanicznej Polskiego Towarzystwa Botanicznego odbyła się w Krakowie ogólnopolska konferencja naukowa, która miała szczególnie charakter, gdyż została poświęcona pamięci prof. dr hab. Kazimierzy Mamakowej, długoletniego pracownika naukowego Instytutu Botaniki PAN. Z tego też względu zarówno tytuł, jak i zagadnienia poruszane w trakcie konferencji dotyczyły głównie tematów związanych z Jej pracą naukową: „Interglacjał eemski – roślinność i klimat”.

Organizatorami konferencji byli: Sekcja Paleobotaniczna Polskiego Towarzystwa Botanicznego, Instytut Botaniki PAN oraz Komitet Badań Czwartorzędu PAN, a miejscem obrad Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN w Krakowie.

W konferencji wzięło udział 45 osób z 12 ośrodków w kraju i jeden przedstawiciel Instytutu Botaniki Czeskiej Akademii Nauk w Brnie.

W imieniu organizatorów zebranych gości powitali: prof. dr hab. Konrad Wołowski, dyrektor Instytutu Botaniki im. W. Szafera PAN, a także dr hab. Dorota Nalepka, przewodnicząca Sekcji Paleobotanicznej Polskiego Towarzystwa Botanicznego i członek Komitetu Badań Czwartorzędu PAN oraz dr Elżbieta Worobiec, jako zastępca kierownika Zakładu Paleobotaniki IB PAN, dr hab. Agnieszki Wacnik.

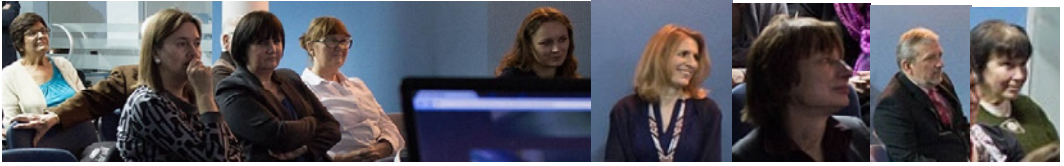
Konferencja obejmowała zarówno zagadnienia merytoryczne, jak również elementy wspomnieniowe, a jej pierwsza część nawiązywała do tematów i problemów, na które pani Profesor

w swojej długoletniej pracy naukowej zwracała szczególną uwagę. Na zaproszenie organizatorów referaty naukowe wygłosili uczniowie pani Profesor: dr Wojciech Granzoszewski, Kraków (Pani prof. Kazimiera Mamakowa), dr hab. Irena Agnieszka Pidek, Lublin (Ferdynandowska sukcesja pyłkowa we wschodniej Polsce), dr Hanna Winter, Warszawa (Granica pliocen/plejstocen zapisana w osadach Wólki Ligęzowskiej – dane palinologiczne), dr Bożena Noryśkiewicz, Toruń (Kazimiera Mamakowa i moje pierwsze kroki z interglacjał eemskim), dr Renata Stachowicz-Rybka, Kraków, dr Anna Hrynowiecka, Gdańsk, dr Magdalena Moskal del-Hoyo, Kraków (Badania paleobotaniczne eemskich poziomów torfów ze stanowisk Banzin I i II, Meklemburgia-Pomorze Zachodnie, Niemcy NE) (Ryc. 2).

Ryc. 1. Portret pani prof. dr hab. Kazimierzy Mamakowej z tulipanami (fot. D. Nalepka).

Fig. 1. Portrait of Professor Kazimiera Mamakowa with tulips (photo D. Nalepka).

Ryc. 2./Fig. 2. Uczniowie Profesor Kazimierzy Mamakowej, od lewej:/Disciples of Professor Kazimiera Mamakowa, from the left: Bożena Noryśkiewicz, Irena Agnieszka Pidek, Mirosława Kupryjanowicz, Hanna Winter, Anna Hrynowiecka, Renata Stachowicz-Rybka, Małgorzata Nita, Wojciech Granoszewski i Krystyna Harmata (fot./photo A. Walanus).

Ryc. 3./Fig. 3. Leszek Starkel, Piotr Gębica, Vlasta Jankovská, Zofia Balwierz (fot./photo A. Walanus).

Dr hab. Mirosława Kupryjanowicz z Uniwersytetu w Białymstoku przedstawiła główne założenia przygotowywanej właśnie do druku współautorskiej pracy „Sukcesja roślinności w Eemie w świetle map izopolowych” (dr hab. Mirosława Kupryjanowicz, Białystok, dr hab. Dorota Nalepka, Kraków, prof. Adam Walanus, Kraków, dr hab. Irena A. Pidek, Lublin, mgr Zofia Balwierz, Łódź, mgr Magdalena Fiłóć, Białystok, dr Wojciech Granoszewski, Kraków, dr Piotr Kołaczek, Poznań, mgr Ewa Madeyska, Kraków, dr Aleksandra Majecka, Łódź, dr Małgorzata Malkiewicz, Wrocław, dr hab. Małgorzata Nita, Sosnowiec, dr Bożena Noryśkiewicz, Toruń, dr hab. Hanna Winter, Warszawa).

Drugą część konferencji wypełniły wspomnienia o pani Profesor Kazimierze Mamakowej, a głos zabrali współpracownicy naukowcy z różnych ośrodków z Polski i z zagranicy, w tym prof. dr hab. L. Starkel, Kraków (Prof. Mamakowa bada profile nad Wisłoką), dr hab. P. Gębica, Rzeszów (Ekspertyza próbki ze stożka Dunajca (Kotlina Sandomierska) w kontekście sytuacji morfologicznej, uzyskanej daty radiowęglowej i interpretacji paleogeograficznej na tle

śsiednich stanowisk¹), a także dr Vlasta Jankovská z Instytutu Botanicznego w Brnie (Republika Czeska) i mgr Zofia Balwierz z Uniwersytetu Łódzkiego (Ryc. 3).

Następnie odczytane zostały listy od prof. dr hab. Ewy Zastawniak-Birkenmajer i prof. dr hab. Kazimierza Tobolskiego, którzy nie mogli osobiście uczestniczyć w konferencji i przygotowali krótkie wspomnienia. Zamieszczony poniżej fragment listu prof. dr hab. Kazimierza Tobolskiego wspaniale charakteryzuje osobę Profesor Kazimierzy Mamakowej: „Moją Imienniczkę, śp. Profesor Kazimierę Mamakową, wspominam z niegasnącą serdecznością. [...] Była dobrą, przede wszystkim rzetelną koleżanką „po fachu”, zawsze życzliwą i pozbawioną pychy [...]. Z bogatego dorobku śp. Kazimierzy [...] wymienię jedynie dwie pozycje: doktorską [...] „Roślinność Kotliny Sandomierskiej w późnym glacjaie i holocenie” i habilitacyjną. [...] Ich

¹ zob. artykuł: Mamakowa K., Gębica P. 2015. Pollen analysis of a peaty mud sample from the Dunajec River alluvial fan (Sandomierz Basin, Poland) in the context of its morphological position, radiocarbon dating, and comparison with neighbouring sites. *Acta Palaeobot.* 55(1): 93–96.

charakterystykę [...] poprzedzę wstępnym stwierdzeniem o tym, że działalność naukowa i dydaktyczno-organizacyjna były owocne i bogate, a także charakteryzowała je otwartość na między-dyscyplinowe działania [...], stanowiące istotę badań czwartorzędu [...]. Natomiast szczególne znaczenie w dorobku naukowym prof. K. Mamakowej zajmuje monografia oparta na własnych badaniach osadów z Imbramowic koło Wrocławia. Jest owocem wieloletnich badań zarówno palinologicznych, jak i znalezisk makroskopowych, wykonanych z dużą precyzją i wielką fachowością. Wyniki tych badań były też kanwą dla syntezy palinostratygraficznej interglacjału eemskiego i wczesnego vistulianu, opartej na krytycznym zweryfikowaniu 99 stanowisk interglacjalnych z terenu całej Polski”.

W ostatniej części spotkania, jako że jednym z organizatorów była Sekcja Paleobotaniczna PTB, nie zabrakło wystąpień nawiązujących do szeroko pojętych badań osadów zarówno holoceńskich, jak i starszych flor kopalnych: prof.

dr hab. K. Milecka, Poznań (Paleobotaniczna interpretacja współwystępowania *Lobelia dortmanna* i *Cladium mariscus* w ekosystemie jeziora Krzywce Wielkie PNB), w którym to referacie znalazło się też nawiązanie do badań pani Profesor, natomiast „starsze” tematy zaprezentowali dr Sławomir Florjan, Kraków (Nowe dane o anatomii kordaitów w oparciu o skamieniałości ze Śląska) i dr Grzegorz Pacyna, dr hab. Danuta Zdebska, Kraków (Szczątki roślin towarzyszące kościom kręgowców w górnym triasie Krasiejowa, południowa Polska) (Ryc. 4).

Organizatorzy pomyśleli również o mniej oficjalnych spotkaniach i w sali konferencyjnej im. Prof. Pawłowskiego IB PAN, na dłuższych niż zazwyczaj, przerwach kawowych współpracownicy z Zakładu Paleobotaniki PAN, uczniowie, a także naukowcy z innych ośrodków naukowych, współpracujący z panią Profesor, prowadzili w serdecznej atmosferze ożywione rozmowy, wspominając czasy wspólnej pracy, nauki, a także wspólnych spotkań na różnych konferencjach, warsztatach i sympozjach. Tu również nie zabrakło pamiątkowego zdjęcia (Ryc. 5), a nad całością dokumentacji fotograficznej czuwał prof. dr hab. Adam Walanus.

Miłym zakończeniem konferencji było umieszczenie portretu prof. dr hab. Kazimierzy Mamakowej w galerii portretów wybitnych

Ryc. 4./Fig. 4. Krystyna Milecka, Sławomir Florjan, Grzegorz Pacyna (fot./photo A. Walanus).

Ryc. 5./Fig. 5. Uczestnicy konferencji. Od lewej:/Participants of the conference. From the left: K. Szczepanek, P. Gębica, E. Worobiec, I. Okuniewska-Nowaczyk, K. Milecka, G. Skrzyński, J. Ziąja, G. Pacyna, I. A. Pidek, S. Florjan, M. Malkiewicz, A. M. Noryskiewicz, J. Madeja, K. Klimek, P. Kittel, R. Stachowicz-Rybka, A. Hrynowiecka, M. Fiłóć, M. Nita, D. Drzymulska, Z. Bałwierz, K. Cywa, H. Winter, M. Szal, L. Stuchlik, D. Nalepka, K. Zarzycki. Siedzą przy stole od lewej/sitting at the table from the left: B. Noryskiewicz, K. Harmata, V. Jankovska, M. Kupryjanowicz (fot./photo A. Walanus).

Ryc. 6. Umieszczenie portretu prof. dr hab. Kazimiery Mamakowej w galerii portretów w głównym budynku Instytutu Botaniki PAN (fot. A. Walanus).

Fig. 6. Placing the portrait of Professor Kazimiera Mamakowa in the gallery of portraits in the main building of the Institute of Botany PAS (photo A. Walanus)

pracowników Instytutu Botaniki PAN, mieszczącej się w głównym budynku Instytutu (Ryc. 6).

Przewodnicząca Sekcji Paleobotanicznej Polskiego Towarzystwa Botanicznego dr hab. Dorota Nalepka zamknęła posiedzenie, dziękując tak licznie zgromadzonym uczestnikom – przyjaciółom pani Profesor – za stworzenie ciepłej, serdecznej atmosfery, co sprawiło, że konferencja przybrała postać „rodzinnego spotkania”, w czasie którego dzielono się swoimi z serca płynącymi wspomnieniami.

Korzystając z okazji Dorota Nalepka zaprosiła wszystkich na kolejne posiedzenie Sekcji Paleobotanicznej PTB, które planowane jest w listopadzie tego roku w Warszawie.

Podczas całego spotkania pokazano wiele archiwalnych zdjęć, które można znaleźć na stronie: <http://www.dorotanallepka.pl/2015/mamakowa/index.html>, natomiast współczesna dokumentacja fotograficzna z przebiegu konferencji, wykonana przez Adama Walanusa, znajduje się na stronie: <http://www.adamwalanus.pl/2015/mamakowa1/index.html>.

Integralną, aczkolwiek nieoficjalną, część konferencji stanowiło spotkanie, które odbyło się poprzedniego dnia podczas tradycyjnej już

„herbaty” w holu Zakładu Paleobotaniki IB PAN. O godzinie 11 spotkali się starsi, emerytowani przyjaciele pani Profesor Mamakowej. Na zakładowe wspominki specjalnie przybyły: Danuta Moszyńska-Moskwa, Zofia Tomczyńska i doktor Vlasta Jankovská – paleobotanik z Brna, od lat bardzo mocno związana z całym krakowskim środowiskiem paleobotanicznym. Oczywiście nie zabrakło też emerytów pracujących nadal w Zakładzie: Ewy Madeyskiej, Andrzeja Obidowicza, Leona Stuchlika i Krystyny Wasylkowej (Ryc. 7).

W przeddzień konferencji, na grobie Pani Profesor i Jej męża, pana mgr Jerzego Mamaka, została złożona wiązanka kwiatów, a na szarfie umieszczono napis „Kochanej Pani Profesor – wdzięczni Przyjaciele i Uczniowie”. Niełatwo było wybrać tekst, który oddałby nasze wszystkie ciepłe myśli i uczucia, jakimi darzyliśmy i darzymy Panią Profesor (Ryc. 8). Wspominamy też bardzo serdecznie Jej męża, który nie będąc pracownikiem Zakładu IB PAN, był nieformalnie związany z nim przez wiele, wiele lat i dużo, zarówno czasu, jak i serca, włożył w graficzny obraz wyników badań paleobotanicznych, rysując liczne (wręcz niezliczone) diagramy pyłkowe, diagramy

Ryc. 7./Fig. 7. Od lewej:/ From the left: Danuta Moszyńska-Moskwa, Ewa Madeyska, Andrzej Obidowicz, Leon Stuchlik, Zofia Tomczyńska, Krystyna Wasylińska i Vlasta Jankovská (fot./ photo D. Nalepka).

szczątków makroskopowych i najróżniejsze mapy w czasach, gdy jeszcze nie było komputerów. A od nastania ery komputerowej nadal konstruował grafikę w odpowiednich programach i tworzył archiwalne oraz współczesne bazy danych.

Ewa MADEYSKA, Dorota NALEPKA

Ryc. 8. Grób państwa Kazimiera i Jerzego Mamaków, znajdujący się na Cmentarzu Salwatorskim w Krakowie przy Alei Waszyngtona (fot. A. Walanus).

Fig. 8. Grave of the Kazimiera and Jerzy Mamak being located on the Salwatorski Cemetery in Kraków by the Aleja Waszyngtona (photo A. Walanus).